

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)	
Helyben:		Vidékre:		Kutasi Imre		Kiadóhivatal Nagy-Várad-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s laptulajdonos		Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel	
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "				
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "				
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

A jövődő.

Debreczen, május 4.

A modern magyar állam felépítésének munkájában a legnehezebb kérdés minden korban át a századokról századokra örökösödő nemzeti intézménynek: a megyei kerületnek fentartása és az alkotások szeretébe való illesztése. Minden egyes nemzet érdeklő reformnál százados jogokat tellett a megyétől elvenni. A komoly politikusok gondja, a lármázók kortes jelszava egyaránt a megye volt.

Horvát Boldizsár és Eötvös József aggodalom nélkül ejtették volna el a régi megyét.

„Nekünk feladatunk nem az, hogy a megyét, hanem az, hogy a hazát tartsuk meg!” — mondá egy beszédében Eötvös. Horvát Boldizsár pedig a visszaéléseknek piruló és fájdalomtól reszkető tanujának nevezte azt a felelős magyar igazságügy-minisztert, a kinek a megyei igazságszolgáltatás rendszerének élén kellene állania.

E két férfiú lángelméjének alkotása a független állami biráskodás. S ha gróf Andrássy Gyula nem veti ellenök, hogy „A történelmi megyéket nem engedem bántani” — kérdéses: megmaradt volna-e a megyéknek a máig fenálló joghatósága is és nem oldatik-e meg már akkor a megye rendezés reformja?

A biráskodás és közigazgatás elkülö-

nitésével a municipálisták szava szerint: a megyének egy csapással a fele amputáltatott.

A megyét feladni végleges hiba lenne, mert arra a jelenkor új feladatai várnak.

A megye, mint a rendi világ szülötte, eredetében úgy, mint életében társadalmi szervezet. Annak a társadalomnak a szervezkedése, a mely még nem volt ugyan egy az állammal, sőt a privilégiumok vértjeivel és külön jogok bátyáival lehetőleg elkülönítette, elsáncolta magát előle. E korban annál erősebb volt valamely társadalmi szervezet, mennél több kiváltságot tudott magának szerezni az állam általános jogszabályai alól, S e társadalmi szervezetek elseje, legteljesebbje volt a megye. A megyében a helyi társadalom hozott törvényt biráskodott, igazgatott pénzügyet hadügyet és rendészetet egyaránt. A saját társadalmi és nem az állam nevében. Az állam feladata és joga az ellenőrizésre szorult.

Hazánkban rohamos egymásutánban vette át az állam a modern alkotmányjogi feltogás szerint öt megillető jogositványokat. Kilenczedszáz év után egy félszázad államosított adót, biráskodást, iskolát s maholnap közigazgatást. Féltő, hogy a dolnok e hirtelen fejlődése arra ragad, hogy nem vagyunk képesek megszabni a helyes határt a társadalom és állam teendői között. S ki tagadná, hogy hazánkban sok

mindent várunk s k követelünk az államtól a mi voltaképvagy legalább részben a társadalom feladata?

E társadalmi feladatok teljesítésére kell fentartanunk s megőrizni a megyét, A megyék felirati jogának statválása már társadalmi adatot bizott, a megyére, mint társadalmi szervezetre; korántsem kicsinylendő intézmény ez és nagyfontosságúvá válhatik oly államran, a melyben nem csupán a kényszerítő erővel bíró jogszabályok, hanem a bárminő, általános vagy részleges közérdekű célokon alapuló társulások is megtalálják az elismerést s az utat, mely céljalkat a megvalósuláshoz viszi.

A jelen korban morális gyengeségre valló cselekedet lenne: már létező társadalmi szervezeteket elvetni. Társadalmi célokra örököltük a megyét, e közös érdekekkel, közös célokkal alakult szervezetet. Iparkodjunk azt megtartani és régi formájában új föladatakkal éleszteni föl.

Nekünk is vannak már fontos szociálpolitikai teendőink. Új birtokpolitika, új nemzeti elhelyezkedés, erélyes közeposztálypolitika, a diplomás osztály fölsegélyése, a nem ipar és a kulturpolitika kérdései sajatosan társadalmi föladatok.

Mindennek s a számtalan még fölmerülhető föladatnak végrehajtását az államtól várni: a társadalom gyöngeségének a jele.

Karolja föl ezeket az a társadalm

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA

Rejtélyes állatoriasok.

— Irta: Hoffmann Ottó. —

Egy régmúlt korszaknak utolsó képviselője volt az az óriás emlős, a melyet Ramon Listai spanyol utazó vadászaton meglőtt. Az őslajhárról, a hatalmas mylodonról azt hitték a tudósok, hogy már réges-régen kihalt. A csontjai, melyeket a százezer éves iszapból szedtek ki, ott fehérlenek a különböző muzeumok nagy üvegkirakataiban, és a tizenkilencedik század fölvilágosodott gyermeke fantáziájában eleveníti föl az óriás csontvázakat, melyek bámulatát annyira fölkellették. És ime — az eltűnt óriások ismét előkerülnek élve Dél Amerika valamely rejtett zugában, a hol ember még nem járt soha. Az otromba ősalat megmenekült Ramon Listai golyója elől, de üldözésre már is több expedíció indult, a miknek eredményéről eddigelé mitsem tudunk.

A Tüzföldön már régebben találtak állati maradványokat, a melyek úgy néztek ki, mintha csak nemrég kerültek volna oda, noha kétségkívül özönvízelőtti állatokból eredtek. Egy svéd természetbuvár, a ki enynehány évvel ezelőt tartózkodott azon a vidéken, erre vonatkozólag a következőket beszéli

A chilei köztársaság területén nem messze Last Heope Julet-től egynéhány mezei munkás 1896-ban egy bariangban igen különös állati maradványokat talált, a melynek egy része később az utolsó svéd expedíció birtokába került. A barlang a tenger közelében fekszik, bejáratánál százötven láb széles és hatszáz láb mély. Különös külsejű bórdaarabokat találtak benne, meg egy óriás állat körmöt, a milyen a mi világunkban élő lajhárnál nem fordul elő. A nagyobbik bórdaarab körül 5—9 centiméter hosszú sárgás szőrrel fedett, belől pedig kis csontporcizikák láthatók. A szőrt megvizsgálták mikroszkóppal és azt találtak, hogy teljesen hasonlít a mai lajhár szőréhez, míg viszont a csontocskák azt bizonyították, hogy az a bórdaarab az őslajhár, a félelmetes mylodon testéből ered. A körme ennek az állatnak több mint tíz centiméter hosszú és negyedfél centiméter vastag. Az egész állat két méter hosszú lehetett. Egyesek az mondják, hogy ez az ősalat még most is él, mások meg azt vitatták, hogy nem lehet azonos azzal az állattal, melyet Ramon Listai meglőtt, hanem kortársa volt az ősembernek melylyel örökös harcban élt. Lehetetlen különben az is, hogy az indiánok éles szemükkel egy ilyen otromba, nagy állatot ne vettek volna észre.

Az élő ősalatokban való hit különben, erősen föntartja magát. Nem a Jules Verne-féle regényes képzetekről akarok szólni, a melyek szerint a föld gyomrában, mély, földalatti tengerekben az ichtyosaurus meg a

plesiosaurus, ez a két óriás vízi gyík még mindig viaskodik egymással, sem pedig a titokzatos tengeri kígyó, mely ilyenkor a nyári hónapokban minduntalan felúti a fejét, nem annyira a tengerben, mint inkább a világsajtóban.

Arról van szó, hogy nem is oly régen alaskai vadászok az ottani őserdőkben, réteken élő mammutokra bukkantak volna, az elefánt őseire, a mik hatalmas csordákban legelének még mindig azon az elhagyott mezőségen.

Az első tudósítás erre vonatkozólag a «Forrest and Stream» című lapban jelent meg Charles Hallock természetbuvártól, az alaskai természetrajzi társaság tagjától.

A Juneau-ban (Nebraska) megjelenő «News» című lap szerkesztője, E. C. Stahl, számos tudósítást kapott vadászoktól, a melyek megerősítik a fentebbi hírt. A klondyke-i aranybányászok meg az indiánusok közül sokan szintén látták ezeket a gigászi állatokat, vady legalább a nyomokat. Sok ember kezeskedik ezen állítások kitelességért.

A földön alig van nehezebben megközelíthető vidék, mint a fagyos Alaszkának hegyes-völgyes belseje, melyet áthatatlan őserdők, sűrű bozót, rohanó hegyipatakok zárnak el az utas elől. Az a vidék, a hol élő mammutokra akadtak, Ogilvie abrosza szerint fele-uton fekszik a Yukon folyam és a Szt.-Illés-hegy között, az utóbbtól körülbelül száz mértföldnyire épyenesen észak elé, nem nagyon messze az ugynevezett

szervezet, mely immár legtöbb terhet, teendőjét az állam vállaira rakta és rakja a megye.

A magyar szociálpolitika jövőbeli hordozója s megvalósítója: az új megye.

A király berlini utja.

A Magyarország már kiküldte tudósítóját Berlinbe, hogy a lapnak a magyar király fogadásáról, megtáviratozza a készülő eseményeket. — Szándékosan irtuk a magyar királyt, mert — meglátszik Berlinben elsőbbség lesz a magyar király, mint az osztrák császár. — A Magyarország kiküldött tudósítója ezt jelentette lapjának:

Abban a szerencsében részesültem, hogy Szögyén-Marich László, berlini nagykövetségünk már a korai órákban, a legnagyobb előzékenységgel fogadott. Mikor szóba hoztam előtte hogy mily kellemesen érint minden magyart, aki most Berlinben időzik, hogy a bevonulás, utak mentén számtalan piros-fehér-zöld zászlót is lengtet a szél, a nagykövet a legnagyobb megelégedéssel konstatálta a tényt, a mely Berlin lakossága spontán elhatározásának a folyománya és a mely a magyar államiság teljes és önálló érvényesülésében nyilatkoznak meg. Hangsúlyozta nagykövetségünk, hogy az alatt a 11 esztendő óta, a mikor királyunk utolszor járt Berlinben, ugy a hangulat, mint a felfogás igen alaposan megváltozott. Ezelőtt tizenegy esztendővel egyetlen magyar zászló sem volt a lobogódíszben, míg a mostani ünnepek legékesebben szólnak a mellett, hogy Németország és Magyarország közt igazi baráti érzés fejlődött ki, amelymegnyugvasul szolgálhat mindenkinnek, a ki azt hitte, hogy az önálló, a független magyar állameszme nem fog érvényesülni a magyar király fogadtatása körül.

Ugron és a hadügyi kormány.

— május 4.

Az utolsó napokban sokszor volt szó arról az indítványról, a melyet Ugron Gábor képviselő és delegátus a legutóbbi magyar delegáció hadügyi bizottságának élelmezési albizottsága elé terjesztett. Ugy akarták ezt az indítványt feltüntetni, mintha Ugron Gábor a közös hadügyminiszter, Krieghammer báró iránt való bizalomnak a megszavazását proponálta volna. Az indítvány szövege, a mely a közlésünkben először került a nyilvánosság elé, nem igazolja ezt a föl-

«Negyvenmértföld»-pataktól, a hol az aranykeresők már több mint tíz esztendeje bányászszák a drága fémeket. Igen természetes, hogy az üldözött őszállatok azt a többi világtól szinte elzárt helyet keresték fel végső menedék helyül, a hol egynehány eltévedt amerikai vagy orosz prémvadászon kívül ember még nem járt.

Azon se lehet csodálkoznunk, hogy ezek az óriások a magas északon találhatók, míg fajrokonai és utódaik, a sokkal kisebb elefántok csak a trópusok alatt fordulnak elő. A mammutok és mastodonok teste hosszú sörtevel volt fedve, a mi azt bizonyítja, hogy életmódjuk a magas éjszakhoz volt alkalmazva.

Általános ismeretes, hogy Szibériában a jégbe fagyva még teljesen ép mammut-holttestet találtak, melynek húsát a kutyák megették. Ezt az özönvíz előtti pecsenyét most úgy is magyarázzák, hogy az otromba óriások nem évezredekkel ezelőtt pusztultak el, mint eddig hitték, hanem friss hullák.

A tudósok legnagyobb része persze mindeddig várakozó álláspontot foglal el a szenzációs hírekkel szemben és inkább a

tevést. Itt adjuk az indítvány szövegét az eredeti példány után, a melyet Lukács Antal főrendiházi tag, mint az élelmezési albizottság volt elnöke hivatalos megkeresése a képviselőház összeférhetetlenségi bizottságának megküldött:

Indítvány.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől értesültem és két évben saját magam is tapasztaltam, hogy a termelőktől közvetlenül vásárolt rozs és zab átvételénél telyes szigorúsággal, de igazságossággal járnak el a hadsereg közegei, miért elismerés nyilváníttatását és a közvetlen bevásárlásnak kiterjesztését indítványozom. A termelőknél lenne közvetlenül bevásárlandó a hüvelyesekből való szükséglet is. Felhivandó a hadügyi kormányzat, miszerint tanulmányozza s esetleg tegyen kísérletet, hogy nagyobb helyőrségek részére a szükséges vágómarha is a gazdaktól, esetleg gazdasági szeszgyáraktól közvetlenül szereztessék be, és hogy a husadagja hetenkint egyszer sertéshusban adassék ki.

Ugron Gábor.

Az indítvány eredeti példányának hátsó lapján ez az albizottsági előadói följegyzés olvasható:

N. B. Ezt az indítványt a bizottság tárgyalta, de egyhangulag elvetette. Bécs, 19. 1900.

Magyarország és a párisi kiállítás.

Irta: dr. Nagy Olivér.

A szívünk mélyéből származó igazi, őszinte öröm érzete fog el bennünket, mikor a párisi nemzetközi kiállításon épült magyar ház felavatási ünnepéről olvasunk. Mult vasárnap bőven megemlékeztünk már erről a szép ünnepéről, de annak a napnak jelentősége sokkal nagyobb, semhogy vele bővebben foglalkozni kötelességünk ne volna. Magyarország régi civilizációja, műkincsei, történelmi ereklyéi bámulatra ragadták azt a nagy vendégsereget, a melyet Lukács Béla volt kereskedelmi miniszter, a párisi kiállítás magyar osztályának kormánybiztosa, erre az alkalomra összehívott. Az egész művelt világ sajtójának képviselői, a magyar kiállítási bizottság tagja, a diplomá-

czáfolatoknak ad hitelt. Az alaszkaai tudósításokban tényleg igen sok a valószínűség. Szibéria mérhetetlen őserdőiben több hely volt egy ilyen mammut-menedékhelynek, mint Alaszkaiban. A mi pedig az épségben talált mammut-hullákat illeti, azok egész könnyen megmaradhattak jégcsirkában évezredekken át is. A jégkonzerváló hatása amugy is eléggé ismeretes.

A kínai néphit különben még fantasztikusabb őszállatokot támaszt föl sirjukból. Szerinte az óriási griffmadár még mindig él, csak hogy nem a levegőben tartózkodik, hanem vakond módjára a föld alatt él. Ezeknek a madaraknak a munkálkodása idézné elő a földrengéseket, melyek Kinában eléggé gyakoriak.

A Szibériában talált ősrorszarvu egy méteres szarvát ezen csodamadár körmének tartják és az ottani lakosság már több száz ilyen «madárkörmöt» gyűjtött össze és különül tagadja, hogy azok szarvak volnának. Az európai tudósokra nézve azonban ebben a dologban nem lehet kétség. Azért az élő őszállatok mithosza még sokáig nem fog elenyészni.

cia előkelői s a francia nemzet szellemi arisztokráciájának neves emberei alkották azt a társaságot, mely a magyar házat először megszemlélte. Es ezek a nagybefolyású, elismert tekintélyű férfiak egyhangulag jelentették ki, hogy a magyar kiállítás a legszebb, legérdekesebb, legmeglepőbb és egyszerűsége legváratlanabb sikert érte el.

A párisi kiállítás az első nagy alkalom, a mikor egészen önállóan jelenünk meg a nagy villák előtt. Nem osztrák-magyar csoport az, a melyben a népek százezreinek kincseinket mutatjuk, hanem kizárólag csakis magyar osztály. Az Ausztriával való közöségénél fogva az idegenek nagy részében még most is az a téves hit él, hogy mi Ausztriának csak egy tágkörű autonómiával felruházott tartománya vagyunk és heh! hányszor fog el bennünket a bosszuság, némelykor már az ekkeseredés, mikor külföldi lapokban az ausztriai rovat alatt számolnak be a nálunk történt eseményekről. Hisz még osztrák lapjaink is előszeretettel írják a magyarországi, mint beleföldi eseményekről. Pedig mennyire kulföldi vagyunk mi nekik, ha a saját zsebjükről van szó.

Ez az oka, hogy míg a dunai kis fejedelemségek, egy Románia, Szerbia, sőt Bulgária is büszkén vonult be az önálló nemzetek sorába, addig mi az idegen népek előtt még mindig sajnálatos gyarmatszerpre voltunk kárhozhatóva.

Ezen sokat fog lendíteni az idei párisi világkiállítás, a hol a nemzetek milliói egymásnak találkat adnak s a hol új, kitűnő alkalmuk lesz meggyőződni arról, hogy Magyarország nemcsak létező erőteljes állam, hanem, hogy annak lakossága sok száz éves kultúrával rendelkező, a művészetek, a tudomány iránt kellő fogékonysággal bíró nemzet, mely immár ezer esztendeje az összekötő kapocs, hosszú időn át pedig a védőbástya volt a művelt nyugat és a barbár kelet között.

Ez azonban első sorban azoknak az érdeme, a kik a magyar csoportot rendezték. A magyarok igaz háláját érdemli meg tehát Lukács Béla kormánybiztos és a vezetése alatt álló egész bizottság. Az ő munkájuk hazánk kulturális és közgazdasági megismertetése, a melynek fontosságát igen jól tudják.

Parasztlázadás.

— Budapesti tudósítónktól. —

— május 4.

Bulgáriában a parasztság a tiszterörvény miatt föllázadt, sőt Triszteni községben össze is esküdött a kormány ellen. A kormány a mult hétfőn negyven esztendőre küldött Trisztenebe, hogy nyomára jöjjön a kormány ellen szőtt összeesküvésnek s vezetőit letartóztassa. A parasztlázadás a csodörökre és csakhamar valóságos csata fejlődött. A parasztlázadók megölték a csodörök parancsaikat és még két esztendőre. A következő napon negyven katonát öt tiszttel vonult a lázadók ellen. E közben a szomszéd faluk is föllázadtak és ezek is kivonultak a katonák ellen, a kik közül két tiszttel veszedelmesen megsebesült, hét katonát és husz megsebesült. A parasztlázadás vesztesé-

ség nem tunják, de minden esetre csekély, mert a katonák parancsot kaptak, hogy a levegőbe löjjenek. Szerdán két gyalogezred vonult a felkelők ellen. Két zászlóajnak az volt a feladata, hogy a parasztnak Ruszesukban való benyomulását megakadályozza. A parasztnak ma reggel egy meg nem védelmezett pont-ról nyomultak be a városba és behatoltak a fegyvertárba, a melyet ki akartak fosztani de a katonák visszaverték őket. Minden pillanatban várják a statárium kihirdetését.

Megölte a feleségét.

— Eredeti tudósítás. —

Pécs, május 4.

Magyar-Szék baranyamegyei község lakosságának nyugalma kegyetlen gyilkosság dult fel. Egy férj, kitörültt tett a féltékenység agyonlőtte szép fiatal feleségét.

Legszébb lánya a falunak néhány év előtt Horel Teréz volt, s volt is módja változtatni a legények között. Végre is Sváb Jánosné lett s a boldog férjet egész falu legénysége irigyelte. Sváb feleségét a somogyi megyei Tévelbe vitte ott volt a gazdasága.

Tévelen is szemet szurt a friss menyecske s a fiatal férjben felébredt a zöldszeműsörnyeteg, amely pokollá változtatta a csendes hajlékot. Mindennap perlekedtek, civakodtak. Pár évig tartott ez az állapot a házasságból gyermekek is származtak s még ezek se voltak képesek eloszlatni a férj folytonos féltékenységét, sőt az apró csemetékben is mások vonásait vélte fölismerni s azok az örökös rémlátások, viszálykodások utóbb tarthatatlanná tette a helyzetet. A menyecske bucsuzatlanul a faképnél hagyta az urát s Tévelből hazajött Magyar-Székre, a fivéréhez, a kinek itt málna van.

Sváb levéllel kereste föl a feleségét „Jöjj haza feleség, — irta — minden meg van bocsátva.” A kis menyecske azonban nem hajlott a hívásra; Magyar-Széken maradt s ott siratgatta a zugó malomban eltemetett boldogságát. A kétségbeesett férj sehogy se tudott megnyugodni abban, hogy az a szépséges szép asszony örökre elszakadjon tőle; tegnap fölkerelkedett s eljött Baranyába az asszony után, gondolván magában ha ez nem használ, akkor majd tesz valamit.

Megérkezvén a széki malomba, beállított s felesége után kérdezősködött. Itt azt a választ nyerte, hogy künn van Tera a mezőn kukoricát vetnek. — No majd kimegyek hozzá, — mondá a szerelmes férj — beszél vele.

S kiballagott, az asszony megpillantva férjét, rémületbe esett, rosszat sejtve, ledobta a kapát s menekülni készült. Sváb rászólt, hogy ne féljen tőle. hiszen csak pár szava lenne hozzá, nem éri semmi bántódása. Ezzel közeledett feléje. Horel Teréz futásnak eredt: a férjét erre rettentő düh fogta el utána rohant s amikor már közelébe ért, előrántotta a zsebébe rejtett forgópisztolyt s rálőtt a futó asszonyra. A golyó nem talált.

A lövés zajára s az asszony segélykiáltására figyelmessé lettek a mezőn dolgozó emberek, de senki sem mert a felbőszült férj felé közeledni. Sváb másodszor is lőtt s a golyó gyengén hozsolta az asszonyt. Látván, hogy az utóbb is elmenekül előle az áldozat, minden erejét összeszedve üldözte tovább az örült kétségbeeséssel rohant asszonyt a dültől tajtékozó férj. Mintegy tíz lépésnyire lehetett hozzá, mikor a harmadik lövés is eldőrdült. Erre a szerencsétlen asszony összerogyott s menten szörnyet halt. A golyó az áldozat szívének kellős közepén furódott át.

Az asszonygyilkos férj érintetlenül, szabadon ment be Sásdra, a mezőn foglalatos-

kodó emberek, akik szem tanui voltak a gyilkosságnak, nem mertek hozzányulni. Horel Teréz holttestét bevitték a malomba, amire Sásdon jelentést tettek, a gyilkos már jelentkezett Borsitzky Imre járásbírónál s teljes nyugodtsággal tudatta, hogy megölte a feleségét.

A járásbíró s a járás orvos nyomban kimentek a helyszínre s megtartván a vizsgálatot, a hulla-boncolást eszközölték. Sváb arcza kiderült s egyre azt hangoztatja, hogy most már nem törődik vele. ha föl is akasztják.

Rablás a Homoksonon.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 4.

Egyidő óta a közbiztonság oly gyengélábban áll városunkban, hogy rablások, utcza-i botrányok éjjeli megtámadtatások napirinden vannak.

Még a belső városrészben, hol rendőr is akad és világítás is van, nincs oly mértékben panaszra ok, mint a külső területeken hol sem világítás, sem rendőr nincs.

Ma oda jutottunk, hogy nem tanácsos kiserő vagy fegyver nélkül a külterületeken járni, hisz mindnyájan emlékezhetünk, hogyan támadtak meg egy városi tanácsnokot utonállók.

Pedig az a külső terület is csak úgy a városhoz tartozik, mint a dédelgetett Piacz- vagy Kossuth-utcza, arra is ráférne a városi tanács atyai gondoskodása.

Egy szegény asszonyt utolsó vagyonából fosztottak ki az elmúlt éjjel. A tettes természetesen nem került meg, csak az bizonyos, hogy azon az utcán nem volt rendőr sem világítás.

A vasuti átjáró végén levő Homokkert soron éjjel eddig ösmeretlen tettesek hátoltak be özv. Kaszás Jánosné házába az ablakon át. Reggel az ablakot kifeszítve és a házat teljesen kifosztva találták az arra járók.

Szükséges, hogy a közbiztonságról és a külterületek kellő megvilágításáról minél előbb és gyökeresen gondoskodva legyen.

Ez a legkevesebb, amit megkívánhat a város közönsége.

Hány éves a föld?

A föld ősrégi rétegeiben található kőesülések kétségtelenül tanuskodnak arról, hogy a korábbi időszakokban is voltak élő lények a földön. Hogy az élet igen korán vagy aránylag későn kezdődött-e hogy mindjárt akkor jött-e létre, a midőn a föld a szerves életre alkalmassá vált, vagy pedig csak hosszú idő múlva ezután; ezt a kőesülések nem képesek bizonyítani. Az eruptív alakulásokban ugyanis szerves maradványok természetesen nem fordulhatnak elő és a legelső leülepedések sem tartalmazhatnak szerves maradványokat, miután azóta több millió év telt el mely idő alatt azok rég átváltak. A föld kihülése előtti korát, tehát azt a korszakot, a mikor még növényi és állati élet nem fordult elő rajta, egyáltalán lehetetlen megállapítani.

Lehetetlen a föld korát több ezer millió évre feltételezni. Sőt inkább a föld jelenlegi hőfokán eszközölt mérések és egyéb megfigyelések arra hagynak következtetni, hogy

a föld kora 20 és 40 millió év között ingadozik. Fiatalabb nem lehet, mert ez esetben a föld melegsége nagyobb lenne: idősebb sem lehet, mert akkor meg csekélyebb hőfokkal kellene bírnia, mint ma tényleg bír.

Valószínű, hogy a föld felületének megszilárdulása előtt már közel a felületéhez szilárd volt és folyékony anyag csak a sziklás képződmények között fordult elő.

Kétségtelen, hogy a föld már megszilárdulása után az első században a nedvesség és a nap világosságának behatása folytán alkalmas volt a növényéletre, miután voltak növények, melyek meleg vízben levegő hozzájárulása nélkül is megélhettek. Ma is vannak olyan növényfajok, melyek 74 fokos vízben diszlenek. Így volt lehetséges, hogy mindjárt a megszilárdulás után gazdag növényi vegetáció jött létre a földön.

Mindenből az következik, hogy a föld legalább néhány század lefolyása után lett a növényvilág és ismét néhány századdal később az állatvilág tenyészetére alkalmassá. Kérdés azonban, hogy vajjon a nap akkor elég meleg volt-e már arra, hogy a növényi és állati életet lehetővé tegye. Helmholtz, Newcombs és Lord Kelvin tagadják ezt. Ha tehát a föld 40 millió évvel ezelőtt folyékony állapotából szilárdra változott át, akkor még további 15 vagy 25 millió év kellett ahhoz, hogy alkalmassá váljék a növény és állati vegetáció létrehozására.

A végeredmény pedig az, hogy a föld kora, megszilárdulása óta korántsem tesz ki 100 millió évet, hanem 20 és 40 millió év között ingadozik, valamint kétségtelen az is, hogy a földön 30 millió év előtt még szerves lény nem élhetett.

NAPI HIREK.

Debreczen, május 4.

— **Kérelm.** Tisztelettel kérem fel mindazokat, kik a Dóczy Gedeon jubileuma alkalmából kibocsájtott gyűjtőveket még nem küldték vissza, hogy ezeket minél előbb hozzam (ev. ref. felsőbb leányiskola.) juttatni szíveskedjenek. — Gondai Sándor.

— **A Petőfi dalokör zászlófelavatása.** A Petőfi dalokör zászlóavatási bizottságai holnap szombaton d. u. 6 órakor a városháza nagy tanácstermében ülést tart. Tárty: a f. é. június 9-én tartandó zászlófelavatási ünnepély rendezése.

— **Gyászrovat.** A következő gyászjelentést kaptuk.

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzéssel tudatjuk felejthetetlen jó anyánk, nagy-, déd- és szép anyánk, jó rokon néhai Nagy Mária öz. Polgár Bányai Péterné asszonynak folyó hó 3-ikán reggeli 5 órakor, életének 87-ik, bus özvegyiségének 26-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 5-ikén d. u. 3. ó. fogtak, Mester utca 26-ik számú házunktól, a nagytemplomban tartandó rövid ima után, a Péterfia-utcza temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtiszlességtételre rokonainkat, ösmerőseinket s a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk Debreczen, 1900. május 3. Bánatos gyermekei: id. polg. Bányai István nejevel Berecz Sárával és gyermekeik: Bányai Julianna férjével polg. Halász Lajossal és gyermekeik, számos unokák, déd és szép unokák nevében is.

— **Tanácsülés.** Holnap délelőtt 1/2 10 órakor a főispán ur elnöklése alatt teljes tanács ülés lesz, a melyen a Májusi közgyűlési ügyek kerülnek elintézés alá.

— **Exhumálás.** Kis Mihály városi bizottsági tag folyamodott a tanácshoz, hogy ezelőtt 2 évvel vörhenyben elhunyt leányát, — ki jelenleg a Péterfia-utcai temetőben nyugszik, — a családi sírboltba helyezték át. A t. főorvos a kiásást javasolja minden esetre a megfelelő óvintézkedések mellett. Így tehát Szabó Juliska nem sokára ott fog pihenni, a szerettei mellett.

— **A tűzoltás fejlődik.** A belügyminiszter leiratot küldött az összes városi hatóságoknak, a melyben azt tanácsolja, hogy minden tűzoltó testület a mely csak teheti, szerezzék be és alkalmazza oltásoknál az Ebhardt féle keveréket. Ez a keverék olyan hatású, hogy ha vele a fát beitatjuk, az csaknem éghetlenné lesz. Igazán nagy haladás volna, ha sikerülne ezt praktikus czélokra minél szélesebb körben alkalmazni; de kár és akadály, hogy egy kissé drága. A miniszter ajánlja azt is még, hogy levéltárban, vagy olyan helyen, hol könnyen éghető becses dolgok vannak szintén alkalmazzák, sőt előre itassák be velük a butorokat.

— **Himlőoltás.** A védhimlőoltást f. é. május hó 6-án megkezdik és minden következő vasárnapon d. u. 2 órakor a kerületi orvos urak lakásán folytatják:

1. a Péterfia- és Csapó utcai város részében lakókra nézve Dr. Balkányi Ede I. sz. kerületi orvosnak Csapó utca 4. sz. a. lakásán.

2. a Piacz- és Hatvan utcai város részében lakókra nézve Dr. Szentpály Béni II. sz. kerületi orvosnak Nyomtató-utca 9. sz. a. lakásán,

3. a Varga- és Kossuth-utcai város részében lakókra nézve Dr. Varga Emil III. sz. kerületi orvosnak Szentanna-utca 3. sz. a. lakásán,

4. a külsőségekről és kertekből behozottakra nézve Dr. Balkányi Emil kerületi orvosnak Széchényi-utcai 45. sz. a. lakásán.

Kellemtelenségek kikerülése czéljából ajánlja a rendőrség, hogy július 15-ig oltassa be mindenki a kerületi orvossal erre kötelezett gyermekét. Ha magán orvossal oltatja, — kérjen arról bizonyítványt és mutassa meg a kerületi orvosnak.

— **A nyershus szállítás.** A földmivelésügyi miniszter elrendelte, hogy friss nyershus szállításnál épenugy szükséges a hatósági egészségügyi bizonyítvány mint élő állat szállításánál. Ez azokra nézve fontos különösen a kik külföldre, pl. Ausztriába szállítanak, mert az osztrák hatóságok másképp nem fogadják be a szállítmányt.

x **Hazánk fejlődése** függ a magyar ipar támogatásától. Mindenki használja tehát fogainak tisztítására, szájának frissítésére a **Thymol** fogcserémet, mely világhírű magyar gyártmány a legkellemebb fogtisztító szer fehéríti és konzerválja a fogakat. Felülmulja az összes ily készítményeket, igen olcsó, üdít és mindig friss. 6 tubus 3 korona 60 fil. bérmentve. Egyedüli készítő és főszétküldési raktára Schwartz illatszergyára hygien, kosmet, mórrierabu Budapest. Damjanich-utca 38.

— **Elveszett.** E hónap másodikán elveszett két **d a k s z l i** kutya. A nőtény Missz a **him P a l k ó** névre hallgat. Kérjük a megtalálót, hogy az ebeket illő jutalom ellenében Csapó-u. 45. sz. alá vigye el.

— **A nagyhangu reklámok.** A kereskedelmiügyi miniszter szigorúan bünteti az olyan nagy reklámokat, — melyek a közönség megtévesztésére szolgálnak és valótlanítást lepleznek. Hirdeti például egyik kereskedő hogy „bámulatos olcsó árak mellett a legfinomabb árú kaphatók!” „Végkiárulás!” — kürtöli a másik, és csakugyan az is, de csak annyiban, hogy siet minél hamarabb tud adni rajta, hogy új tömeget szerezzen be végkiárulás czéljaira. Egy konkrét esetre is hivatkozhatunk, mikor azt állítjuk, hogy szigorúan bünteti a miniszter az efféle csalást, mert épen a napokban történt, hogy egyik nagykereskedőnk az efféle reklámért 100 frt büntetésre ítélte s azonkívül arra, hogy a jövedelmének egy részét, melyet a reklámmal szerzett a szegényalpra elvétette.

— **Nyilvános köszönet.** A lipiki gyógyfürdő sanatóriumába kedvezményes helyre felvett s a gyógyfürdőbe általam már el is szállított két gyermek gyógyítási költségeire újabb adakoztak: Gondy Károly 6 korona, Berger János, 5 korona, Gondy Károlyné Gyémánt N. Fodrászoktól koszoru megváltási összeg maradványként 4—4 kor, Berger Andor, 3 kor, Csanak József, Pávay Gyula, Kölcsey Ákos, Dragota Miklós, Csicsery alezredes, Tóth Béla gyógyszerész, Szücs Mariska 2—2 korona, Debreczeni Gyula, Pányoki Károlyné, Komjáthy János, Dr. Sárvány Gyula, Dr. Balkányi Enil, Zádor Ervin, Riekl Antal, Muharotty Blaskovicz, Boros Lipót, Szabó Kálmán jegyző, Eröss Jakab, Márkus Jenő, Sajtos Sándorné 1—1 korona. A fent elsorolt kegyes adományokat köszönettel nyilvánosan nyugtatom **R o n e s i k** Lajos, tanácsnok.

— **Női zenekar** a Cörsóban még mindig hangversenyez. Elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy kevés női zenekartól hallanak ilyen szép összhangzású előadást és ha meg figyelembe vesszük azt a legújabb zenemű darabokból összeállított műsort, melylyel a mindig nagyszámúban megjelenő közönséget mulattatni igyekeznek, megnyugvással ajánlhatja a kávéház tulajdonosa őket olvasóink figyelmébe.

x **Fontos háziasszonyoknak!** A lakás csak akkor lehet tiszta és pormentes, ha a padló fénymázal van be vonva. Puha padlóknál ez akkor érhető el legjobban, ha azt az Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcal kenik be. Ezen kitűnő és elismert legjobb fénymáz, gyorsan szárad, tartós és gyönyörű fényvel bír, nem terjeszt kellemetlen szagot, olcsóbb minden más fénymáznál, mert kiadóbb és tartósabb. Értéktelen utazatóktól óvakodjunk és kérjen mindenki kizárólag Eisenstädter-féle „Linoleum padló zománc”-ot törv. bejegyzett vaslovag védjeggyel.

x **Rémi szálloda** (résztvény-társaság) előnyös fekvése folytán a József-körúton a népszerű szálló átellenében a legelőkelőbb családok látogatója. Az igazgalóság a szállodát, költséget nem kimélve a legelegánsabb kényelemmel rendezte be és ennek vezetését egy tapasztalt és szakavatott igazgatóra bízta.

x **„Szegény vagyok, de becsületes.”** Ezt a szálló igét mindenki ismeri és sajnos, hogy a legtöbb ember igazán szegény. Mennyivel kellemesebb azonban az a tudat, ha az ember gazdag és becsületes és a fönti mondást így variálhatja: „Gazdag és becsületes vagyok”. Csakhogy ehhez sok, nagyon sok pénz kell. És ezt a legbecsületesebb módon megszerelhet bárki, aki egy nagy fönyereményt üt meg. Erre a most megkezdődő osztályosrajtók elég alkalmat nyújt, ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos fönyeremény vár a szerencsés nyerőkre. Török A. és Társa bankháza (Budapest, Váci-körút 4.; fiók: Múzeum körút 11.) pedig, mely szerencséséről az egész országban ismert, pontos kiszolgálása, szigorú üzleti elvei és szoliditása folytán méltán megérdemli, hogy a sorsjegyvásárló közönség sorsjegyeit e czégnél rendelje meg.

Színház.

* **Udvardy E. a Troubadur-ban.** Félig feltárat vonzott ma este Udvardy Emilia vendég fellépte a Troubadur-ban. Udvardy E. mindvégig határozott indiszpozícióval küzdött koloraturáját nem volt alkalmunk élvezni de máskülömben nem nagy terjedelmű ragisz terei tűrhetően csengtek. A fogadtatás barátságos volt, de mellette a közönség Kőnyey, Karacs, F. Kállai Lujzát tapsolta. A harmadik felvonásban hangja felengedett és a közönség tapsa is a függöny elé hívta. Idővel még kifejlődhetik. Játéka már most is elég fesztelen. A rendezés jó volt, a zenekart gondosan vezényelték.

Törvényszék.

§ **Az eltépett váltó** Horváth Sándor sárándi lakosnak 19) frtra volt szüksége, mit Gál Jánostól felis vett váltóra, de mikor fizetésre került volna a sor a mult év szeptember havában, a fizetés végett bemutatott váltót eltépte és pipájára gyújtott vele. Gál János sem hagyta annyiba a dolgot, hanem büntető bíróság elé vitte, hol Horváth Sándort a tegnapi nap folyamán magánokirathamítás vétsége miatt egy havi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **Csírke tolvajok.** Fodor Sándor és Róthi Lajos p. ladányi lakosok jó beszélhetek, mikor Cs. Egri Mihály portájához értek, mert az a kétségkívül zseniális eszme fogant meg agyukban, hogy az istállóba hatolnak és a csirkék között párat elemelnek. Ez sikerült is nekik, az ajtót befeszítették és egy tyukot tíz csibével mintegy 6 frt értékben elvittek. Ezen sikertől felbuzdulva H. Nagy Imre udvaráról még két libát, két tyukot és 20 csirkét is magukkal vitték, mely ténykedésükért azután a kir. törvényszék elébe kerültek, mely a mai nap folyamán mindkettőjüket hat-hat havi börtönre ítélte. A vádlottak fellebeztek.

§ **A házi szarka.** Dankó Jánosné szoboszlói lakos özv. Kis Imrétől közös pitvarra bérelt egy szobát, melyet rendesen lakattal szokott elzárai, ha dolgozni ment. Mult év július havában hazatérve egy ruhadarabját sehol sem találta, Augustus elején pedig lakását tárva-nyitva találta és a szobában eddig volt vasfazekat Kiss Lajos elvívén, benne főzött. Azoakivül a ruhakefeje egy párnátok és a dióolaj hiányát észlelte. Kiss Lajos, ki még 18 éves, a kihallgatásom beösmerte, hogy a lakás kulcsát az utcán megtalálta és azzal nyitotta fel Dankó Jánosné lakását. A ma délelőt Székes István tábla. bíró elnöklése alatt megtartott végtárgyaláson Kiss Lajost 10 napi fegyház és 10 kor. pénzbüntetésre ítélték. A vádlott megnyugodott az ítéletben és így ez jogerős.

§ **A pálinka áldozata.** Csordás László kondás felső beregszászi 21 éves lakos, mult év szeptember havában Ménes András tanyáján feltörte a ládát és az abban levő pálinkás üveget kivette. De nem ez volt egyedüli vétke. — Az ital rávette más bűnös tetteire is. Nagy István kondástól elbitangolt pár forint értékű malacot és Ménes Mihály tanyáján elrejtette, míg fel nem fedezték. A ma délelőtt megtartott végtárgyaláson hat hónapi börtönre ítélték. A vádlott felebezett.

Munkácsy halála.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 4.

A képviselőház mai ülésének végén Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter adott kifejezést a nemzet gyászának Muukácsy elhunytá fölött. Az ő indítványára elhatározta a Ház, hogy jegyzőkönyvileg fo-

jezi ki részvétét és a művésznek országos te-
metést rendez. Az ülésnek e részéről tudósítá-
sunk a következő:

Wlassics Gyula vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter: Kifejezést akar adni a nagy
gyásznak, mely a magyar hazát a nemzeti és
világművészetet Munkácsy halálával érte.

Mély bánatomban is vigasztalásomra
szolgál — és legyen ez vigasza a nemzetnek
is — hogy fájdalmas érzéseim viharából kiem-
elkedik az isteni gondviselés iránt tartozó
mély hálánk érzete, hogy nekünk magyarok-
nak a rokonságnak adta e század egyik
legnagyobb művészi linguszát. (Igaz! Ugy-
van!) lángeszét, kinek ragyogása a nemzet-
nek vált fényévé, tündöklő büszkeségévé.
Közkinccsé vált; folytatta tovább, az ő művé-
szete a művelt világnak, meg az maradt s
a magyar dicsőséget emelte az övé is.

Ajánlja hogy a képviselőház fájdalmának
és részvétének jegyzőkönyvben adjon kifeje-
zést. (Helyeslés) és bizza meg a Ház elnök-
ségét, hogy e határozatáról a Ház nevében az
özügyet értesítse. (Helyeslés.) Méltóztassék
továbbá elhatározni, hogy a képviselőház
nevében a ravatalra koszoru helyeztessék
(Helyeslés) és hogy a temetésen a Ház tes-
tületileg jelenjen meg. (Helyeslés.) Határozza
el végre a Ház azt is, hogy a boldogult te-
metése országos költségen történjék. (Helyes-
lés) és hogy ennek végrehajtásával a vallás-
és közoktatásügyi miniszter bizassék meg.
(Helyeslés.)

A kormány a boldogult nagy művész
ravatalára koszorut helyez és a temetés
rendezésére bizottságot alakít.

Az állategészségügyi kerü- letek.

Debreczen, május 4.

A napokban emlékeztünk meg az állat-
egészségügyi kerületek felosztásáról. A ta-
nács el is fogadta a javaslatot, melyet az e
czélra kiküldött bizottság a miniszteri kikü-
ldöttek jelenlétében és beleegyezésével kö-
szített.

A javaslat szerint a kerületek a követ-
kezők:

1. O h a t i kerület, ide tartozik a külső,
belső Ohat.

2. M á t a i kerület, a hortobágyi pusztá-
nak a Hortobágyon tuli éjszaknyugati
része.

3. Z á m i kerület a hortobágyi pusztá-
nak, a Hortobágyon tuli déli része.

4. E l e p i kerület a hortobágyi juhöld,
Álomzug, kőszegi puszta, elepi puszta a
nádudvar-balmaz ujjvárosi utig.

5. H e g y e s i kerület: kis és Nagy He-
gyes, Czuczsa, Istenfölede puszták, Elepnek a
nádudvar-balmaz ujjvárosi uttól keleltre levő
része.

6. O n d ó d i kerület: Ondód és a bel-
legelőbeli és ház utáni földek egy része.

7. M a e s i kerület: Maes, Zelemér;
Ondódnak a b-ujvárosi uttól keletre eső része
Macsig, Pallag puszta, Monostor, Apafája,
bellegelői földek a Debreczen — b-ujvárosi
uttól észak-keletre, a Pallag puszta s apafa
erdői közti rész a pérsi utig.

8. S z e p e s e b e s i kerület: Szepes-
ebes puszta, bellegelőből felosztott földek;
szepes puszta, az erdősegek és a v.-pérsi ut
közti rész.

9. E r d ő s é g i k e r ü l e t: Nagy Csere,
Fancsika, Pacz, Bánk, és Haláp erdősegek.

10. B e l k e r ü l e t: A szorosabb ér-
telemben vett belter, a városkerület, és a szab-
rendeletileg oda csatolt kertsegek és majorsági
földek.

Az 1. 2. 3. kerületben a járlatokat a
mátai biztosi hivatal, a többiben a városi
felügyelőség. Kerületenként fognak marha-
levéltárak és tulajdon átruházási könyveket
vezetni.

Egyik kerületből másikba hajtani gaz-

dasági czélokra járlat nélkül, egyéb czélra
csak járlatlevéllel lehet.

A marha hajtó utak ki vannak jelölve
kerületenként. Minden kerületben külön je-
ölnek ki dögteret, de minden gazdának
joga van saját állatai számára létesíteni
dögteret. R a g á l y o s b e t e g s é g e k e s e-
tén csak az egyes kerületek záratnak be.

Az egész határ 956.9 km. A móróki
hivatal a javaslat alapján állategészségügyi
térképet készített, melyen az egyes kerületek
egymástól el vannak választva, és a hajtási
utak meg vannak jelölve.

Tanácsos ezt a térképet minden gazdának
megszerezni, mert kihágást képez a kijelölt
utak kikerülése is.

A javaslat, illetve a beosztás már el is
fogadtattott és mivel a miniszteri kiküldöttek
belenyugodtak a készítéskor, egyenesen életbe
is lépett.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, május 4.

A tegnapi névsorolvasásnak meg volt
a hatása. A hanyag diákok — akarom mon-
dani — tisztelt honatyák ma tömegesen jöt-
tek el a mai ülésre. Szegények feltek a bün-
tetéstől, a napidíjak levonásától. De hát sze-
rencsűjükre nem lett semmi bajuk. Az ülés
elején az elnök föltette a kérdést, hogy ki-
vánja-e a Ház azok neveinek fölolvasását, a
kik a tegnapi katalógus olvasásánál távol
voltak?

— Nem kívánjuk, kiáltottak az összes
jelenlevők mohón.

A házszabályok értelmében, — folytatta
aztán az elnök — a Ház elhatározhatja, hogy
az elnök a távollevő képviselőket igazolás
végett maga elé idézze. Elhatározza ezt a
tisztelt Ház?

— Igen, kiáltott az öreg Madarász har-
sányan.

— Nem! kiáltották a többiek mind.

— A Ház nem határozza el — mondta
ki a szentenciát az elnök.

Ezután a Ház áttért a napirendre. — A
szerzői jogról szóló törvényjavaslatot most
már el lehetett fogadni általánosságban, rész-
leteiben is.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter
szólt fel Munkácsy halála alkalmából. Szép
beszédben adott kifejezést a nagy művész ha-
lála fölött érzett gyásznak és fájdalomnak.

A holnapi ülésen választja meg a Ház a
delegátusokat. Aztán a szerzői jogról szóló
törvényjavaslat harmadszori olvasása követke-
zik és végül tárgyalni fogják az új beruhá-
zási kölcsönről szóló javaslatot.

TÁVIRATOK.

A király Berlinben.

Budapest, május 4. (Erk. este 7 ó.)

Ő Felsége ma érkezett Berlinbe. Tudósi-
tónk a következőket telegrafálja a megérke-
zésről.

Az udvari különvonat, a melyen I. Fe-
rencz József utazott, tíz órakor robogott be a
potsdami pályaudvarra. A díszőrség rázendít-
ett az osztrák néphimnuszra.

Vilmos császár, a kit a nép lelkes öröm
rivalgással üdvözölt, mikor a pályaudvarhoz
hajtattott, mindjárt odasielt a szalonkocsihoz
melynek ablakánál mosolyogva állott I. Fe-
rencz József.

A király kiszállt a lépcsőnél többször
összelelkedett és összecsokolódzott Vilmos császár-
ral. Azután a két uralkodó hosszasan és a leg-
szívélyesebben szorított kezet egymással. Mindket-
tőjüknek az arca visszatükrözte az örömet, melyet
a viszontlátás fölött éreznek.

A pályaudvaron a német császári család
számos tagja is jelen volt.

A királyt II. Vilmos császáron kívül a
hercegek, a német hadsereg tábornokai, Bü-
low államtitkár, valamint Ausztria-Magyaror-
szág berlini nagykövetségének személyzete
fogadták.

Az uralkodók a legszívélyesebben üdvö-
zölték egymást és azután a gazdagon díszített
brandenburgi kapun át a királyi palotába haj-
tottak.

Az egész uton leirnatlan lelkesedéssel
üdvözölték az uralkodókat az emberek, a
kik százezrével lepték el a bevonulás egész
utját.

A két uralkodó találkozása után I.
Ferencz József a pályaudvaron ellépett a
tisztelőre kirendelt díszőrség előtt.

Azután pedig az ősz uralkodó sorra kezet
szorított a német hercegekkel, a kik fogadá-
sára megjelentek, s a kik egy sorban állva
tiszteltek, mikor ő felsége megérkezett,
különösen szívélyesen üdvözölte a király a
trónörökösöt, a ki szintén ott volt a potsdami
pályaudvaron.

Az uralkodóknak szemmel láthatólag
nagy örömük volt abban, hogy a fogadtatás
oly gyönyörű. Mikor az uralkodók a királyi
palotába hajtattak I. Ferencz József, a ki
mosolyogva köszönte meg a berliniek ovációit,
nagy érdeklődéssel nézte a feldíszített
házakat.

Budapest, máj. 4. (Erk. este 9 ó.)

Óriási néptömeg éljenzése, üdvriadala
középett vonult a menet a ragyogó pompába
öltözött utczákon végig. A párisi téren felál-
litott kolosszális diadalkapunál megállottak s
itt történt a város részéről a díszes fogadtatás.
Kirehner főpolgármester üdvözölte a királyt
lelkes szavakkal, az egész német nép érzel-
meire hivatkozva ez ünnepélyes pillanatban.
Ő felsége a következő szavakkal válaszolt:

— Fogadja köszönetemet igazán szép,
meleg fogadtatásukért. Kérem tolmácsolja
legszívélyesebb köszönetem a berlinieknek.

Kirehner leánykája egy alkalmi szép
költeményt szavalt el és bokrátát adott át. A
király barátságosan mosolygott és így felelt:

— Nagyon szépen köszönöm. Igazán
szépen adta elő ezt a gyönyörű költeményt.

Aztán folytatták az utat a kastély felé.
A kapuhoz elérték kiszálltak és a kertben felál-
litott csapatokhoz mentek, miközben szőzgy-
ágyulövés hangja reszkettette meg a levegőt,
de tulharsogta azt a százezrek riadala, kik
tombolva éljenztek a két hatalmas uralko-
dót. Kalapok, kendők lobogtak, s ujult és
ujult erővel zúgott fel az éljenzők hangja, mi-
közben a király, Vilmos császár karján in-
dult fel a kastélyba.

Az első lépcső fokon a császárné üdvö-
zölte őket, s királyunk kezesókkal viszonzta
azt. Most karját nyújtotta a császárnénak
felmentek a fogadó terembe, hol pár perczig
szívélyesen beszélgettek, aztán Ő Felsége
lakosztályába vonult.

Különfélék.

Poéta.

Poétává születni kell,
Hitték a régiek.
A nézet ma: egyáltalán
Születnie minek?

+ **Európa étványa.** Roppant érdekes és tanulságos könyv jelent meg a minap a melyben a szerző Európa országainak élelmezését tárgyalja. Ebből az eredeti munkából közlünk néhány adatot. A buza a következő: Az utolsó öt évben minden spanyol évenként 57 kilót fogyasztott ebből a gabonaneműből; a francia 51 kilót, a belga 35 kilót, az angol 31 kilót, az olasz 29 kilót, Ausztria-Magyarország lakosa 19 kilót, a német 16 kilót. Legkevesebb búzát Norvégiában fogyasztanak: ott minden lakosra évenként 1.6 kiló esik. Rozsból Dániában fogyasztanak legtöbbet, a hol minden lakosra 40 kiló esik, Németországban 28 kiló, Oroszországban 26 kiló. Spanyolországban évenként mindössze 10 kilót fogyasztanak el. A kukorica-fogyasztásban első Portugália, aztán jön Olaszország, harmadik helyen pedig Ausztria-Magyarország. Husból legtöbbet Angliában fogyaszt. Franciaországban minden lakos évenként 7 kiló marhahúst, 4 kiló borjuhúst, 4 kiló birkahúst és 10 kiló disznóhúst eszik meg. A párisi ember 75 kiló húst eszik meg évenként. A só fogyasztása a következőképpen oszlik meg: Angliában minden lakos 36 kilót használ el, Franciaországban 21 kilót, Németországban 17 kilót, Spanyolországban 15 kilót, Ausztria-Magyarországon 14 kilót stb.

A cukorból legtöbbet Ausztria-Magyarország és Svédország fogyaszt, a hol minden lakosra 20 kiló esik. Franciaországban a lakosok 11 és fél kiló cukrot esznek meg évenként.

Vigas. Igaz, hogy a jósnó azt jövendölte, hogy első házasságod boldogtalan lesz?

— Igaz, de a második és harmadik házasság annál boldogabb lesz.

Enyhülés [minden áron. Hajléskapitány Nines remény. Egy óra múlva a hajó elmerül és mindennek vége.

Utaz (kit tengeri betegség bánt): Hála az Istennek!

Mai gyerek. — Te Bandi, mit csináltál a hatossal, amelyet tegnap kaptál?

— Megborotváltattam magamat.

Válasz. T i s z t e l e n d ő: Azt hozok önnek, amire leginkább szüksége van: vigaszt. R a b: Ördögöt! Egy furó, vagy reszelő jobban kéne!

CSARNOK.

Romba dőlt lelkek.

— Amerikai regény. —

Fordította: G—d J—f.

Folytatás. 48.

— Mindketten? mondá. Nem, miss Bourdon, kegyed talán igen, de mégsem, mert becsülettel az ő nevének tartá magát, — kegyeden a bűnnek egy szikra foltja sincs; de

annál inkább feltűnő az ő gyalázatos árulása kegyed iránt. — Lőrincz erőszakkal szöktette meg rokouaitól. — csak hogy alánáló bosszúállását Gilbert Richárdou kielégítse. Így mondá ezt ő maga nekem — saját ajka mondta ki az átkos ítéletet maga felett.

A borzalom hirtelen átfutotta testét, s visszahökent, midőn a csapás nagyságát felgondolta. Kezdetől fogva elbolondították őt. Ez volt talán mindennél a legnagyobb csapás, tudta azt, hogy ő Tsonrdyke Lőrincz által egy pillanatig sem seerettetett, hogy mindennek alapja a gyűlölet volt, nem pedig a szerelem.

— Ne beszéljünk többé erről, mondá rekedt hangon. Nem — nem vagyok ezt képes elviselni. Oh ég mit tettem én?

Eltakarta arcát mindkét kezével, és erős zokogásban tört ki.

— Oh, bárha meghallhatnék! mondá borzalommal, — oh, csak meghalni tudnék!

— Hallgasson reám, miss Bourdon, szölt elhatározva mr. Liszton, mintha Norina gondolataiban olvasna. Ne essék kétségbe! Kegyednek még van valamije, miért élnie kell!

— Ps mi az? kérdé.

— A boszu.

— Hogyan?

— Bosszét állani Thorngyke Lőrinczen. Ez önnek jogában és kötelességében áll. Az ő vétkei elég régen el vannak rejtve a világgosszág elől. Engedje a bosszuállás napjait eljönni, — tegye ön kezeivel az első csapást.

Norina nem felelt azonnal. A férfi szavai mélyen lelkébe vésődtek. A csapás nagysága oly erősen találta, ifjú élete minden reményeit oly annyira megsemmisíté, hogy egyedül a boszu gondolata Lőrincz felett, ki annyi bánatot okozott neki, sokáig hallgatagon maradt bensejében; de imo, miután a szavak oly nyíltan kimondottak előtte, vilámként tűntek fel lelke előtt, az akkor mit sem jelentőknek látszó, de most valósággal beteljesedett szavak; «Tegyük fel, hogy én elkagynám kegyedet, és hatalmában volna hogy rajtam bosszút álljon, — gyűlölné, és megbosszútna-e engem?»

Megteszi-e ezt? Avagy nem mondta ő előtte is, hogy megteendi, habár — hogy szerelmét mutassa — csudán tréfának tünette azt fel? És most ne váltsa lbe szavát, — most, miután tudta, hogy Lőrincz árulása mily utálatos, mily szivtelen volt, — hogy mily könyörtelen módon tervezte megromlását, csak azért hogy önző céljait elérhesse?

A borzalom átfutotta midőn mindazon szerelmi ömlengésekre visszaemlékezett, a ragyogó pillantásokra, az apró csecsebecsére melyen a leglisztább, legmélyebb szerelemről tanuskodtak, és mily kimondhatatlan kínzó gyötrelme volt azon tudat, hogy mind ez csak csalódás vala. A szerelem és gyűlölet félelmes harcban tört ki szivében, mert bármily nagy volt Lőrincz gazsága, mindazáltal teljes szivéből, a legforróbb szerelemmel szerette őt, Mr. Liszton a legnagyobb aggodalommal várta feleletét. Végre megszólalt.

Tekintetét Lisztonra irányá. A homályban a férfi vonásai sokkal komolyabbaknak látszottak mint különben.

— Az én kezem mérje az első csapást Thorndyke Lőrinczre? mondá vontatott hangon, — Hogyan?

— Miután kegyed egyszerűen az igazságot fogja mondani. Jöjjön velem New-Yorkba; lépjen ön Darcy Hugh és Holmes Helén elébe, és beszélje el a történetet a maga valóságában. Szavamra mondom, hogy akkor a házasság és örökség ránézve elveszett.

Norina fekete szemei egy pillanatig a bosszu tüzetől szikráztak.

— Azt hiszi ön? mondá.

— Tudom. Szigorú, kérlelhetlen igazság minden ember iránt, ez Darcy Hugh jel-szava. Es miss Helén épp oly büszke és becsületes, mint a mily gazdag és szép. Ő el

fogja taszítani magától, még ha az oltárnál fog is állani vele.

Norina még jobban összeszorítá ajkait. Kezeit görcsösen csapta össze, lélegzete mély és nehéz volt. Siri csend keletkezett.

A kis óramű a kandallón órát ütött, — a szünetnélküli eső kísértetiesen kopogott az ablaktáblákon. Alant a partnál habzott a hullámozó tenger, s habját előnté a parton. A férfi szive hevesen dobogott, a mint ott állt és várt. Őt év óta vágyódott már egy ilyen óra után, mely ellensége romlását előhozandja. Es ime e lány kezeiben volt most a választás.

XVI.

Az elhatározás.

A mély csend a kis szobában, melyben Liszton és Norina valának, Lisztonra nézve már elviselhetetlenn volt.

Az éj sötét lett, és a halványból lett volna alakitva. Liszton visszatartá nyugtalan-ságát, a mint az évek óta visszatartani tudta és várt, várt, mignem ugy látszott, hogy Norina már többé szólni sem akar.

Végre —

— Nemde, ő szereti Lőrinczet?

— Kegyed Miss Holmest érti? félek, hogy negyon is szereti, miss Bourdon. A min már mondtam, a nők könnyed bodadobják syit veiket Thorndyke Lőrincznek.

Norine nem ügyelt az ezen szavakban rejülő sarkasmusra. A jó és rossz közötti harc dült kebelében.

— És ő fiatal, szép, tiszta és jó? folytató Norina.

— Mindez, és meg több. Helén oly szép és nemes hölgy, mint a minő valaha létezhetett.

— És Helén szereti őt, oh igen! hisz ez könyű cselekedni. S a midőn eltaszítja magát től Lőrinczet, saját szive fog megtörni. His Helén nekem soha sem vétett, miért semmisít tessék meg az ő élete úgy, mint a West Lucia és az én életem? Mr. Liszton, a mily nagyon szerettem egykor Thorndyke Lőrincz oly mérvben gyűlölöm most! Gyűlölöm ő Bosszút fogok állani rajta, de nem így.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

R. R. — um — usz A főelárusító kezelési díjat nem követhet. Küldje be neki előre a 6. osztályu sorsjegynek az árát s követelje a sorsjegyet. Irja meg neki, ha ezt be nem küldi pör útján követeli a sorsjegyet. Esetleg jelentse fel az esetet az osztálysorsjáték részvénytársaságnál.

R. Ignác. Van önnek vagy a fiának, vagy a feleségének, vagy ügyvédjének meg kell jelennie személyesen, különben elmarasztalják. Esetleg az ügyvéd, a kit megbiz, tud halasztást nyernie de csak a tárgyaláson. — Vidékbe bejegyzett kereskedő a saját járásbiróság előtt pörölhet számlatartozásért bárkit. Egyéb ként rendesen ott kell pörölni, a hol az a pörös lakik.

Zene-estélyek.

A Bika kávéházban szerda: Rác Károly szombat: Magyar Testvérek, vasárnap: Veres Tóni.

A „Központi kávéházban“ naponta felváltva Rác Károly és Magyar Testvérek zenekara játszanak.

Corsó-kávéházban zeneeste hetenkiént 3 szor. Hétfőn Magyar Testvérek, Szerdán Kiss Béla csütörtökön Rác Károly zenekara játszik.

A „Balaton“ kávéházban hetenkiént két szor Csütörtökön és Vasárnap cigányzenekara játszik.

Az „Angol-Királyné“ kávéházában Kedden este Magyar Testvérek. Csütörtök és Péntek este Rác Károly. Vasárnap felváltva

MAK EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE

A KRISTÁLY
SZTLUKÁCSFURDÓI
HEGYIFORRÁS

IGENTISZTA
BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBE
VENDÉCLOKBE
ES MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

STOÓSZ

elsőrangú klimatikus gyógyhely hidegvízgyógyfürdő

(A Bauj-Tornamegye)

Fekszik 670 m. a tenger színe felett, pompás fényvessék között, a szelek ellen teljesen védett völgyben Klimája enyhe, levegője tökéletesen pormentes, sétányai gondozottak. ivóvíze páratlan és tavaszi meg őszi időjárása kellemes. Az évszzerű hidegvíz-gyógy mód, villanyozás, massage és tejgyógy mód Czirifusz Dezső dr. egészségügyi tanácsos (ki télen San-Remoban gyakorló orvos) főfelügyelete alatt alkalmaztának. A szobaárak igen mérsékelték. Az ellátás kitűnő és olcsó. Az első és utóidény alatt jelentékeny árleengedés.

Fürdőevad: május 15-től szeptember végéig

Posta telfon helyben. Utolsó vasuti állomás Meezenzéf. Kimerítő prospektust kívánatra bérmentesen küldünk.

A fürdőigazgatóság.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni posztók.

Egy coupon mtr. 8.10 hosszú, eljes uröltöny (trókk, mellény és nadrág beszerzési ár csak	frt. 2.75, 3.70 4.80 jó 6.— és 6.90, jobb 7.75 finom 8.65 finomabb 10.— legfinomabb	valódi gyapjából.
--	---	-------------------

Egy coupon fekete szalon-öltönyhöz frt 10.— valamint felöltőszövetek, turistaszövetek, legfinomabb kammgarn-szövetek stb. stb. szétküldés gyári árak mellett a szolid és legjobban ismert posztógyári raktár által

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahú szállítás biztosítva. Az előnyök jelentékenyek, hogy magánmegrendelők a szöveteket direktre fenti cégtől, a gyár színhelyéről beszerzik.

Az összes 50,000 nyeremény...
JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetében.

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő	1	Jutalom	600000
	1	nyer. á	400000
	1	" "	200000
	2	" "	100000
	1	" "	90000
	1	" "	80000
	1	" "	70000
	2	" "	60000
	1	" "	40000
	5	" "	30000
	1	" "	25000
	7	" "	20000
	3	" "	15000
	31	" "	10000
	67	" "	5000
	3	" "	3000
	432	" "	2000
	763	" "	1000
	1238	" "	500
	90	" "	300
31700	" "	200	
3900	" "	170	
4900	" "	130	
50	" "	100	
3900	" "	80	
2900	" "	40	
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160, 900	

Nyujsunk kezét a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

penznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztály-sorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tízezer három millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. oszt.-hoz:

egy nyolczad (1/8) fit	— 75 vagyis 150 korona
egy negyed (1/4) " "	150 " 3.— "
egy fél (1/2) " "	3.— " 6.— "
egy egész (1) " "	6.— " 12.— "

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre tekintet tel arra, hogy a huzások f. é. május hó 17. és 18-án lesznek

f. évi május hó 17-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körút 4a.

Fiók; MUZEUM-KÖRUT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

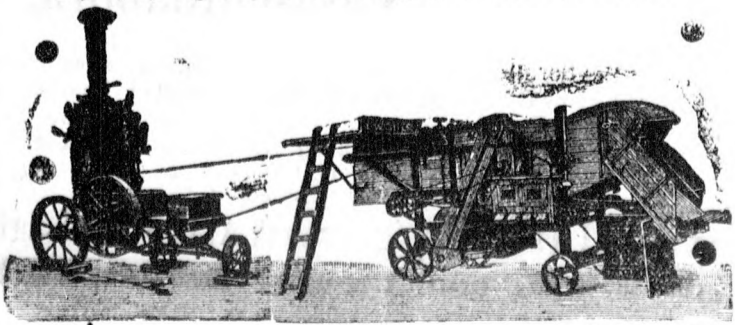
Rendelőlevél levágandó **TÖRÖK A. és TÁRSA** felárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző törlendő.

Pontos cím

A jelenkor legteljesebb és legjobb motor cséplőkészletei

Már több mint 500 cséplőkészlet kitűnő sikerrel működésben.

1895., 1896., 1897., 1898., 1899. évben 32 első díjjal kitüntetve. **Első praxinici Gazdasági Gép- és Motorgyár, Wichterle F.**

Magyarországi vezérképviselő: **KALLAI LAJOS.**

Budapest, VI. ker., Gyár utca 50. szám

Ajánlja legújabb hírneves szabadalmazott, teljesen szikramentes

motor-cséplőkészleteit

hettős tisztítóval, szétválasztó (s a legcélszerűbb toherhűveléssel); olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Nagy munkaképességű és legmegbízhatóbb tartós szerkezetű teljes jótállás. Legolcsóbb üzemeltetés az összes létező motorgépek között. Címekkel szívesen szolgálunk, hol a gépek működésben is megtekinthetők. Motorkészleteink egyébb gazdasági gépeink nagyszámsú telepünkön VI., Gyár-utca 50., hol szívesen bemutattnak.